

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)

Herzien op: 2009-10-29

Pag. 1 van 12

1.) Aanduiding van de stof of toebereiding en naam van het bedrijf

Informatie over het product

Handelsnaam:

WLK (hardingsmiddel)

Gebruik van het product:

Härter

Leverancier:

Fischer Elektronik GmbH & Co. KG
Postfach 1590 • D-58465 Lüdenscheid
Nottebohmstr. 28 • 58511 Lüdenscheid
Tel.: 02351/435-0 / Fax. 02351/45754

Informatie verstreckende afdeling:

Afdeling: Technische Dienst
reach@fischerelektronik.de

Informatie in noodgevallen:

Gifincidenten Bonn D-53113 Bonn
Alarmnummer: (+49 (0) 228) 19240

2.) Mogelijke gevaren

Gevaarsaanduiding:

C Bijtend

Bijzondere veiligheidsaanwijzingen voor mens en milieu:

Veroorzaakt letsel aan ogen, huid en ademwegen. Product is schadelijk voor water. Product niet in riool terecht laten komen.

3.) Samenstelling / informatie over de bestanddelen

Chemische karakteristieken (toebereiding)

Beschrijving:

Alifatische polyamine,

Gevaarlijke ingrediënten:

CAS-Nr.: **4246-51-9**

Aanduiding volgens de EU-richtlijn: 4,7,10-trioxa-1,13-tridecandiamine

Gehalte: >90

Eenheid: Gew.%

Lettercode: C

R-zinnen: 34

Additionele aanwijzingen: 4,7,10-trioxa-1,13-tridecandiamine (EINECS 224-207-2, UN 2735, RTECS ID 6475000, BRN 1760709)

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)
Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 2 van 12

4.) Eerste hulp maatregelen

Algemene aanwijzingen:

Doordrenkte kledingsstukken meteen uittrekken. Bij optredende symptomen of in geval van twijfel een arts raadplegen.

Na inademing:

Na inademing frisse lucht toevoeren, ademwegen vrijhouden. Eventueel beademen of zuurstof toedienen. Bij misselijkheid een arts raadplegen en dit datasheet tonen.

Voorzichtig: Risico op letsel door bijtende stof

Na huidcontact:

Betroffen huidpartijen eerst met een royale (15 minuten) hoeveelheid water afspoelen. Vervolgens met water en zeep nawassen. Sterk wrijven vermijden. Zo nodig een arts opzoeken.

Na contact met de ogen:

Het betroffen oog langdurig (30 minuten) met een ruime hoeveelheid water spoelen. Oogleden ver open spreiden, als dat bij de sterke sluitreflex mogelijk is. Zo snel mogelijk een oogarts raadplegen, het niet verwonde oog beschermen.

Na inslikken: Niet laten/doen braken!

Slachtoffers die bij bewustzijn zijn, meteen water laten drinken ter verdunning. Meteen contact opnemen met een arts.

Aanwijzing voor de arts: Op de symptomen gerichte behandeling. Zie ook het veiligheidsdatasheet.

5.) Maatregelen voor de brandbestrijding

Geschikte blusmiddelen:

kooldioxide, bluspoeder, schuim (alcoholbestendig), water sproeien.

Om veiligheidsredenen ongeschikte blusmiddelen:

Geen gegevens

Bijzondere risico's door de stof, zijn verbrandingsproducten of vrijkomende gassen:

koolmonoxide (CO), kooldioxide (CO₂), stikstofoxide, pyrolyseproducten (rook).

Gesloten verpakkingen kunnen bij brand openbarsten! Met water koelen.

Bijzondere beschermende uitrusting:

Volledig beschermend pak, persluchtmasker.

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)
Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 3 van 12

6.) Maatregelen bij morsen/ongewenst vrijkomen van het product

Persoonsgerichte voorzorgsmaatregelen::

Omgeving goed luchten of (mobiel) afzuigen. Opwissen of absorberen met "Vermiculiet" of vergelijkbaar materiaal. Volledige beschermende uitrusting met bril, handschoenen, veiligheidsschoenen en geschikte werkkleding.

Maatregelen voor de bescherming van het milieu: zone afschermen, indien mogelijk bron van het vrijkomende product afsluiten. Ventileren en afzuigen. Niet in de riolering, open water of de bodem terecht laten komen.

Werkwijze voor de reiniging/verwijdering/opname: Gemorst materiaal verzamelen, rest met absorptiemiddelen verwijderen. Met zeepwater nawassen. Afvoeren volgens de voorschriften.

Additionele aanwijzingen: Bij opruiming en verwijdering van gemorst product moet de aanbevolen persoonlijke bescherming worden gedragen.

7.) Handling en opslag

Handling

Aanwijzingen voor veilige omgang met het product:

Neem de veiligheidsaanwijzingen en de gebruiksaanwijzing in acht.

Aanwijzingen voor de brand- en explosieveilgheid:

Product is niet explosiegevaarlijk In geval van brand verpakking met water koelen. Risico op open barsten van de verpakking!

Opslag

Eisen aan opslagruimte en verpakkingen:

Koel, droog en goed geventileerd opslaan. Verpakkingen goed gesloten houden. Uit de buurt van open vuur en andere ontstekingsbronnen houden. Zorg voor goede ventilatie van de ruimte.

Aanwijzingen voor gezamenlijke opslag met andere producten:

Niet samen met oxidatiemiddelen, sterke zuren en logen opslaan. Uit de buurt van levensmiddelen, genotsmiddelen en diervoeders houden.

Verdere informatie over de opslagvoorwaarden:

Droog en donker opslaan.

Opslagklasse: 8; Bijtende stoffen (concept voor samen opslaan van chemicaliën van de VCI)

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)
Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 4 van 12

8.) Begrenzing en bewaking van de blootstelling / persoonlijke beschermingsuitrusting

Additionele aanwijzingen voor de inrichting van technische voorzieningen:

Goede ventilatie en lokale afzuiging is noodzakelijk, vooral bij verhoogde temperaturen.

Bestanddelen met werkplekgerelateerde te bewaken grenswaarden:

<u>CAS-nr.</u>	<u>Stofaanduiding</u>	<u>Type</u>	<u>Waarde</u>	<u>Sp.cat</u>	<u>Eenheid</u>
4246-51-9	4,7,10-trioxa-1,13-tridecandiamine	geen	MAK en BAT-waarden	vlg. TRGS	900

Additionele aanwijzingen:

Vanwege de producteigenschappen zou de concentratie op de werkplek geminimaliseerd moeten worden. Vermijd aerosolvorming.

Persoonlijke beschermende uitrusting

Algemene beschermende en hygiënische maatregelen:

Was vóór de pauzes en aan het einde van het werk de handen. De gebruikelijke voorzorgsmaatregelen bij de omgang met chemicaliën dienen in acht genomen te worden. Niet roken, eten of drinken tijdens het werk. Doordrenkte kledingsstukken meteen uittrekken.

Adembescherming:

In niet geventileerde ruimtes wordt het dragen van adembescherming aangeraden (filtertype voor organische amines).

Handbescherming:

Gebruik chemicaliënbestendige beschermende handschoenen uit Butyl of Nitril.

Oogbescherming:

Gezichtsbescherming, dicht aansluitende veiligheidsbril.

Lichaamsbescherming:

Chemicaliënbestendige kleding, nooddouche.

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)

Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 5 van 12

9.) Fysische en chemische eigenschappen

Vorm: vloeibaar

Geur: Ruikt naar amine

Kleur: amber

Toestandsverandering

Methode (67/548)

Aard van het (1) smeltpunt/smeltbereik:

Aard van het (2) kookpunt/kookbereik:

Waarden/bereik

Eenheid

Niet bepaald

Niet bepaald

Vlampunt:

139

°C

Ontvlambaarheid (vast, gasvormig):

°C

Ontbrandingstemperatuur:

Niet bepaald

Zelfontvlambaarheid:

Product is niet zelfontvlambaar.

Explosiegevaarlijk:

Product is niet explosiegevaarlijk

Explosiegrenzen:

Onderste explosiegrens

Bovenste explosiegrens

Dampdruk bij (T1)

20 °C < 1

hPa

Soortelijk gewicht bij (T1)2

20 °C 1,01

g/cm³

Oplosbaarheid:

In water: oplosbaar

In organische oplosmiddelen:

oplosbaar

pH-waarde:

Niet bepaald (alkalisch)

Verdelingscoëfficiënt (n-octanol/water):

Niet bepaald

Viscositeit, dynamisch:

Niet bepaald

Viscositeit, kinematisch:

Niet bepaald

Oplosmiddelengehalte:

> 90 %

Scheidingsproef oplosmiddel:

Geen meetbare scheidingslaag vast te stellen

Verdere informatie:

Geen gegevens

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)

Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 6 van 12

10.) Stabiliteit en reactiviteit

Te vermijden omstandigheden: Beschermen tegen hitten en open vuur.

Te vermijden stoffen: Sterke oxidatiemiddelen, sterke zuren, logen en alkalimetalen.

Gevaarlijke ontledingsproducten: Koolmonoxide, kooldioxide, stikstofoxide en andere organische ontledingsproducten.

Verdere informatie: Bij correct gebruik voor het beoogde gebruiksdoel treden geen gevaarlijke ontledingsproducten of ongewenste reacties op. Let op de correcte handling en opslag.

11.) Toxicologische informatie

Acute Toxiciteit

Inhalingsrelevante LD/LC50-waarden:

Type	Waarden/bereik	Soort	Methode
oraal	3160 mg/kg	Rat	LD50
dermaal	2500 mg/kg	Konijn	LD50

Specifieke symptomen in dierproeven: Geen gegevens beschikbaar

Primaire irriterend/bijtende werking: Veroorzaakt letsel aan ogen, huid en ademwegen.

Sensibilisatie: Ademwegen lopen gevaar!

Overige informatie (over experimentele toxicologie): Geen gegevens

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)

Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 7 van 12

Subacute tot chronische toxiciteit

Onderzoek

Soort

max. dosis

mg/kg

Methode

Resultaat: Geen gegevens

Ervaringen bij de mens:

Product veroorzaakt bij oogcontact schade en letsel aan het hoornvlies. Het zicht kan blijvend verminderen of er kan zelfs blindheid optreden. Op de huid kan het product ernstige verwondingen en bladen veroorzaken. Inademen van damp of aerosol kan irritatie, misselijkheid en hoofdpijn veroorzaken. Bovendien kunnen zich symptomen voordoen zoals een beklemd gevoel op de borst, astma-achtige symptomen en ademnood. Het product is schadelijk voor de gezondheid en kan bijtletsel in de mond en het maag-darm-kanaal veroorzaken. Blootstelling aan het product kan reeds aanwezige huid-, oog- en/of ademwegklachten verergeren.

Additionele toxicologische aanwijzingen (met name voor de toebereiding): Geen gegevens

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)

Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 8 van 12

12.) Milieugerelateerde informatie:

(Bij onbekende schadelijkheid van de voorbereiding voor het milieu dienen de eigenschappen van individuele schadelijke bestanddelen beschreven te worden).

Informatie over de eliminatie (persistentie en afbreekbaarheid)

Proces:

Analysemethode:

Eliminatiegraad:

Inschaling:

Beoordelingstekst:

Overige aanwijzingen: Geen gegevens

Gedrag in het milieu

Component:

Mobiliteit en potentieel tot biologische accumulatie:

Overige aanwijzingen: Geen gegevens

Ecotoxische uitwerkingen

Toxiciteit in water:

Testtype	Effectieve conc.	Methode	Beoordeling
<i>Opmerking:</i> Geen gegevens beschikbaar			

Gedrag in zuiveringsinstallaties:

Testtype	Effectieve conc.	Methode	Beoordeling
<i>Opmerking:</i> Geen gegevens			

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)
Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 9 van 12

Overige aanwijzingen:

Verdere ecologische aanwijzingen

CSB-waarde:	mg/g	Opmerking: Geen gegevens
BSB5-waarde:	mg/g	Opmerking: Geen gegevens
AOX-waarde:		Opmerking: Geen gegevens

De receptuur bevat de volgende zware metalen en verbindingen van de EU-richtlijn nr. 76/464/EG: Geen gegevens

Algemene aanwijzingen:

Niet in de riolering, open wateren of de bodem terecht laten komen. Gevaar voor drinkwater.
Product is schadelijk voor water.

13.) Aanwijzingen voor de afvoer als afval

Product

Aanbeveling:

Afvoer als afval volgens de lokale wet-en regelgevingen voor de afvoer en verwerking van afval.
Mag niet met het normale huisvuil meegegeven worden. Bewakingsplichtig afval volgens § 41, punt 1 Kreislaufwirtschafts-/ Abfallgesetz (wet op recycling en afvalverwerking)

<i>Inschaling volgens richtlijn 75/442/EG:</i>	<i>EWC-code:</i>	<i>EWC-aanduiding</i>
	070104	Andere organische oplosmiddelen

Verpakkingen: Uitgeharde verpakkingen kunnen met inachtneming van de lokale wetgeving met het gemengde huisvuil (EG-code: 200301) afgevoerd worden.

Ongereinigde verpakkingen

Aanbeveling:

Lege, ongereinigde verpakkingen moeten analoog aan het product zelf afgevoerd worden. Na reiniging is verwerking of recycling mogelijk.

Aanbevolen reinigingsmiddel: Geen gegevens

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)

Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 10 van 12

14.) Informatie over het transport

Landtransport ADR/RID (weg – spoor)

ADR/RID-GGVS/E klasse: 8
Verpakkingsgroep: II
Gevaardsnr.: 8
UN-nr.: 2735
Aanduiding van het product: 2735 polyamine, vloeibaar, bijtend, n.a.g.
(4,7,10-trioxa-1,13-tridecandiamine)
Opmerkingen: Gevarenlabel nr. 8, speciale voorschriften 274,
beperkte hoeveelheden LQ 22

Bonnenvaart ADN/ADR

ADN/R-klasse: 8
Verpakkingsgroep: II
Categorie:
Aanduiding van het product: 2735 polyamine, vloeibaar, bijtend, n.a.g.
4,7,10-trioxa-1,13-tridecandiamine
Opmerkingen: Classificatie analoog aan ADR

Zeetransport IMDG

IMDG/GGV zee - klasse: 8
UN-nr.: 2735
Verpakkingsgroep: II
EMS-nr.: F-A,S-B
MFAG: 320
Marine polutant: ja
Correcte technische naam: Polyamines, vloeibaar, corrosief, niet anders
gespecificeerd.
Opmerking: Stuwcategorie A; IMDG-code pagina 8103.

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)

Pag. 11 van 12

Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Luchttransport ICAO-TI / IATA-DGR

ICAO/IATA-klasse:	8
UN/ID-nr.:	2735
Verpakkingsgroep:	II
Correcte verzendwijze: gespecificeerd.	Polyamines, vloeibaar, corrosief, niet anders
Opmerkingen:	CAO 812, PAX 808

Transport/verdere informatie

Postverzending mogelijk, met inachtneming van de regelingen voor postverzending van gevaarlijke stoffen en voorwerpen.

15.) Wettelijke voorschriften

Aanduiding volgens de EU-richtlijnen / leidraad GefStoffV

Lettersymbool en gevaarsaanduiding van het product: **C** Bijtend

Gevaarsbepalende component(en) voor de etikettering: 4,7,10-trioxa-1,13-tridecandiamine

R-zinnen: 34 Veroorzaakt letsel door bijtende werking
S-zinnen: 26 Bij contact met de ogen de ogen meteen grondig uitspoelen met water en een arts raadplegen.
36/37/39 Tijdens het werk geschikte werkkleding, een veiligheidsbril/
gezichtsbescherming en veiligheidshandschoenen dragen.
45 Bij ongeval of onwelzijn meteen een arts raadplegen (zo mogelijk dit etiket tonen)
Bijzondere aanduiding van bepaalde toebereidingen: Geen gegevens

Veiligheidsdatasheet

volgens VO (EG) nr. 1907/2006 (REACH)
Handelsnaam: WLK (hardingsmiddel)

Pag. 12 van 12

Nationale voorschriften

Additionele inschaling volgens GefStoffV bijlage II Nr.: Geen
(alleen bij afwijking van de EU-inschaling)

Aanwijzingen voor de beperkingen op de werkplek: zie § 8 - 10 GefStoffV.

Storingenverordening (Störfallverordnung): Geen gegevens

Classificatie volgens VbF: Niet van toepassing

Technische leidraad Lucht: Geen gegevens

Klasse: Cijfer: Aandeel m%: (bij vloeistoffen)

Classificatie waterbedreiging: 2 (schadelijk voor water, zelfinschaling)

Overige voorschriften, beperkingen, verboden en literatuur::

VBG 1; ZH 1/24.2, 132; WHG; VwVwS

TRGS 150 , Direct huidcontact met gevaarlijke stoffen die door de huid opgenomen kunnen worden;

TRGS 200 , Inschaling van stoffen, toebereidingen en producten;

TRGS 400 , Bepaling en beoordeling van de risico's van gevaarlijke stoffen op de werkplek;

TRGS 555 , Bedrijfsinstructies en voorlichting volgens § 14 GefStoffV.

TRGS 900, Grenswaarden in de lucht op de werkplek „Luchtgrenswaarden“

Gevaarlijke stoffen verordening

Kreislaufwirtschafts-/ Abfallgesetz (wet op recycling en afvalverwerking)

Registry of Toxic Effects of Chemical Substances, U.S. Department of Health and Human Services, (NIOSH) Washington;

REACH EU-chemicaliënverordening.

16.) Overige informatie

De informatie in dit veiligheidsdatasheet is gebaseerd op onze actuele kennis en inzichten en voldoet aan de nationale wetgeving en aan de EU-wetgeving. De arbeidsvoorwaarden en –omstandigheden bij de gebruiker valt echter buiten ons gezichtsveld en onze controle. De gebruiker is verantwoordelijk voor de naleving van alle noodzakelijke wettelijke bepalingen. De informatie in dit veiligheidsdatasheet beschrijft de veiligheidseisen aan ons product en kan niet worden uitgelegd als een garantie van welke aard dan ook m.b.t. producteigenschappen.